

Pristup podacima iz programskog koda

Projektni zadatak

Ishodi učenja					UKUPNO
l1	12	13	14	l5	ONOTINO
20	20	20	20	20	100

UPUTE

- Obrana projekta odvija se za vrijeme ispitnih rokova
- Student radi prijavu kao i za pismene ispite
- Rješenja projektnih zadataka predaju se putem GitHub platforme te je obavezno korištenje Git alata prilikom izrade istih

ISHODI UČENJA:

Ishod 1 (20 bodova):

- minimalni ishod učenja (10 bodova): Izraditi softversko rješenje uporabom relacijske baze podataka u oblaku kao izvora podataka
- *željeni ishodu učenja (10 bodova)*: Izraditi relacijsku bazu podataka u oblaku i softversko rješenje uporabom relacijske baze podataka u oblaku kao izvora podataka

Ishod 2 (20 bodova):

- minimalni ishod učenja (10 bodova): Izraditi softversko rješenje uporabom rješenja za pohranu nestrukturiranih podataka u oblaku kao izvora podataka
- *željeni ishodu učenja (10 bodova)*: Izraditi bazu za pohranu nestrukturiranih podataka u oblaku i softversko rješenje uporabom rješenja za pohranu nestrukturiranih podataka u oblaku kao izvora podataka

Ishod 3 (20 bodova):

- minimalni ishod učenja (10 bodova): Izraditi softversko rješenje uporabom nerelacijske baze podataka u oblaku kao izvora podataka
- *željeni ishodu učenja (10 bodova)*: Izraditi nerelacijsku bazu podataka u oblaku i softversko rješenje uporabom nerelacijske baze podataka u oblaku kao izvora podataka

Ishod 4 (20 bodova):

- minimalni ishod učenja (10 bodova): Odabrati i implementirati optimalni konceptualni model podataka
- *željeni ishodu učenja (10 bodova)*: Odabrati i implementirati optimalni složeni konceptualni model podataka

Ishod 5 (20 bodova):

- minimalni ishod učenja (10 bodova): Implementirati softversko rješenje uporabom odabranih alata ORM
- *željeni ishodu učenja (10 bodova)*: Implementirati složeno softversko rješenje uporabom odabranih alata ORM

Prvi projekt (Ishod 1 – 20 bodova, Ishod 2 – 10 bodova, Ishod 4 – 20 bodova, Ishod 5 – 20 bodova)

Dizajnirajte i implementirajte programsko rješenje temeljeno na relacijskom podatkovnom modelu koji opisuje scenarij medicinskog sustava odgovornog za upravljanje pacijentima, njihovom medicinskom dokumentacijom (povijest bolesti), pregledima i receptima. Sustav bi trebao omogućiti korisnicima (liječnicima) dodavanje i uređivanje pacijenata, upravljanje pacijentovim pregledima i lijekovima te prijenosom i pregledom dodatnih medicinskih datoteka za određene preglede. Medicinska dokumentacija mora sadržavati povijest bolesti pacijenta. Na posljetku, rješenje bi trebalo omogućiti izvoz podataka o pacijentima u CSV formatu.

Pacijenti su definirani imenom, prezimenom, OIB-om, datumom rođenja i spolom. Medicinska dokumentacija prikazuje evidenciju prethodnih bolesti za pacijente koje su opisane nazivom bolesti te vremenom početka i završetka bolesti (ukoliko je pacijent prestao bolovati od iste). Pregledi se provode na određenom pacijentu u određenog datuma i vremena te po tipu, mogu biti jedan od sljedećih postupaka (uz šifre):

- GP Opći tjelesni pregled
- KRV Test krvi
- X-RAY rendgensko skeniranje
- CT CT sken
- MR MRI sken
- ULTRA Ultrazvuk
- EKG Elektrokardiogram
- ECHO Ehokardiogram
- EYE pregled očiju
- DERM Dermatološki pregled
- DENTA pregled zuba
- MAMMO Mamografija
- NEURO Neurološki pregled

Po izboru, korisnici (liječnici) mogu odabrati prijenos slika (obično za postupke koji uključuju medicinsko snimanje) za određeni pregled pacijenta. Korisnicima je potrebno omogućiti pretraživanje pacijenta po prezimenu i OIB-u te prikaz pacijentovih informacija: povijest bolesti, listu recepata i listu pregleda i njihove pojedinosti.

Programsko rješenje potrebno je razviti kao web aplikaciju, a moguće ga je implementirati u jeziku i radnom okviru (eng. framework) po vašem izboru. Međutim, obavezno je koristiti Postgres instancu u oblaku kao bazu podataka te oblikovni obrazac Repository Factory i Lazy paradigmu. Na obrani projekta potrebno je detaljno objasniti rad razvijene web (MVC, MVC+MVVM, Web API + SPA, ...) aplikacije. Ako nemate željeni jezik i okvir, preporučuje se korištenje C# i ASP.NET (Web API) okvira za poslužiteljsku aplikaciju te Vue.js kao radni okvir za klijentsku aplikaciju.

Ishod učenja 1 (Minimalni – **5 bodova)** Kreirajte Postgres instancu baze podataka u oblaku sa potrebnim entitetima i relacijama oblaku putem <u>Tembo</u> ili <u>Supabase</u> servisa. Prilikom obrane projekta, obavezno je objasniti korake prilikom kreiranja baze podataka u oblaku te opisati detalje povezivanja na istu. Također, potrebno je demonstrirati izvršavanje različitih DDL i DML SQL skripti korištenjem klijentskog alata po izboru (*DBeaver*, *DataGrip*, *pgAdmin*, *psql-repl*, vlastito rješenje...).

Ishod učenja 1 (Minimalni – 5 bodova, Željeni – 10 bodova) Kreirajte web aplikaciju koja omogućuje CRUD operacije nad opisanim povezanim entitetima (izbor arhitekture i tehnologije ostavljena je na slobodan izbor). Dodatno, potrebno je implementirati sljedeće:

- validacija podataka
- detaljno objašnjenje komunikacije između aplikacije i baze podataka

Ishod učenja 2 (Željeni – 10 bodova) Implementirajte spremanje i dohvat dokumenata (nalaza) korištenjem nestrukturirane pohrane.

Ishod učenja 4 (Minimalni – **10 bodova)** Kreirajte konceptualni podatkovni model koji se sastoji od više entiteta povezanih stranim ključevima (kardinaliteta 1:1, 1:N ili N:M). Napravite odgovarajuću DDL skriptu koju je moguće izvršiti. Konceptualni model potrebno je predati kao odgovarajući ER-dijagram.

Ishod učenja 4 (Željeni – **10 bodova)** Nadogradite konceptualni model podataka uvođenjem više entiteta povezanih različitim odnosima poštujući pravila 3. normalne forme. Nadogradnju je potrebno demonstrirati na obrani projekta.

Ishod učenja 5 (Minimalni – 10 bodova) Nadogradite bazu podataka i aplikaciju tako da je moguće prenijeti neograničen broj slika. Baza podataka mora biti izgrađena pomoću odabranog ORM (npr. Entity Framework), prema željenom pristupu (model first, code first, datbase first). Prilikom obrane, obavezno je objašnjenje rada korištenog ORM alata.

Ishod učenja 5 (Željeni – 10 bodova) Istražite i implementirajte migracije, korištenjem odabranog ORM alatai demonstrirajte njihov rad na primjeru dodavanja novog stupca postojećoj tablici u bazi podataka. Shodno tome, nadogradite web aplikaciju na način koji omogućuje dodavanje novog atributa entitetu (npr. Broj pacijenta). Tijekom obrane projekta potrebno je pokazati teoretsko razumijevanje i praktičnu primjenu migracija.

Drugi projekt (Ishod 2 – 10 bodova, Ishod 3 – 20 bodova)

Dizajnirajte i implementirajte programsko rješenje koje učinkovito prikuplja i pohranjuje podatke o onkološkim pacijentima i njihovoj **genskoj ekspresiji** u nestrukturiranoj pohrani u oblaku (**MiniO bucket storage**). Podaci su dio **TCGA** (The Cancer Genome Atlas) projekta te su prikupljeni u obliku TSV datoteka, kojima se može pristupiti putem portala <u>Xena Browser</u>. Rješenje bi trebalo učitavanje datoteka s poveznice (*web scrapping*) koje sadrže ekspresije gena te vizualizaciju podataka ekspresije gena za pacijente pomoću nerelacijske baze podataka u oblaku (**MongoDB**) i nestrukturirane pohrane (**MiniO**).

Ishod učenja 2 (Minimalni – 10 bodova) Kreirajte programsko rješenje (skripta, pipeline) koje dohvaća i učitava TSV datoteke koji sadrže podatke o ekspresije gena onkoloških pacijenata, putem portala Xena preglednika i pohranjuje ih u MiniO nestrukturiranu pohranu spremnika u oblaku. Datoteke se mogu pronaći ako posjetite poveznice za svaku pojedinost o određenom raku te odaberete IlluminaHiSeq pancan normalized datoteku u odjeljku gene expression Ako kohorta raka ne sadrži takvu datoteku, slobodno ju možete zanemariti.

Ishod učenja 3 (Minimalni – 10 bodova) Navedeno rješenje mora se spojiti na nestrukturiranu pohranu podataka i čitati vrijednosti ekspresije gena iz kolekcije TSV datoteka. Podatke o pacijentu treba transformirati tako da je lako pristupiti vrijednostima ekspresije gena koji čine cGAS-STING genski put: C6orf150 (cGAS), CCL5, CXCL10, TMEM173 (STING), CXCL9, CXCL11, NFKB1, IKBKE, IRF3, TREX1, ATM, IL6 i IL8 (CXCL8). Ti bi podaci trebali uključivati i vrijednosti patient_id i cancer_cohort (atribut čiju vrijednost vi morate popuniti, uzimajući u obzir kohortu kojoj pripadaju ekspresije koje čitate). Također, potrebno je omogućiti vizualizaciju podataka o ekspresiji gena odabranih pacijenata dohvaćajući ih iz MongoDB nerelacijske baze podataka u oblaku.

Ishod učenja 3 (Željeni – 10 bodova) Implementirajte spajanje dohvaćenih podataka o ekspresiji gena iz kolekcije TSV datoteka s povezanim podacima o kliničkim podacima pacijenata koji se nalaze u datoteci

TCGA clinical survival data.tsv. Ciljani stupci iz kliničkih podataka trebaju uključivati:

- **bcr_patient_barcode** TCGA identifikator pacijanta, stupac koji se koristi prilikom spajanja podataka o ekspresiji i kliničkim vrijednostima pojedinog pacijenta
- DSS (Disease Specific Survival) vrijednost koja označava pacijentovo preživljavanje tumorske bolesti (1 preživio, 0 nije preživio)
- OS (Overall Survival) vrijednost koja označava pacijentovo preživljavanje (1 preživio, 0 nije preživio)
- clinical stage opisuje stadij tumora zabilježenog za danog pacijenta